

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 297 | Tarih 23 Şubat – 1 Mart

Keyfi Gözaltı ve Tutuklamalar

Hafta boyunca savcılar en az 22 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020’de yayımlanan bir [görüş](#) belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

24 Şubat: Türk savcılar, 2016 sonrası süregelen baskı kapsamında, Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla hapsedilen veya işlerinden çıkarılan kişilerin ailelerine insani yardım sağladıkları gerekçesiyle 16 kişiyi terörün finansmanı suçlamasıyla [gözültına](#) aldı.

Keyfi Yaşam Hakkı İhlalleri

24 Şubat: Cenevre merkezli bir hak örgütü, 2018 yılında Mersin Cezaevi’nde, lupus hastalığı için hayati öneme sahip ilaca erişemediği için hayatını kaybettiği bildirilen tutuklu öğretmen Gülsu’nun ölümüyle ilgili yapılan başvurunun BM İnsan Hakları [Komitesi](#) tarafından kayda alındığını ve Türkiye’ye iletilildiğini açıkladı.

Zorla Kaybedilmeler

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı [Yusuf Bilge Tunc](#)’tan bir haber alınamadı. Tunc’un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular

içeren bir dizi [zorla kaybedilme](#) vakasının son örneklerinden biri oldu.

Toplantı ve Örgütlenme Özgürlüğü

26 Şubat: Türk savcılar, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın katıldığı bir forumdaki protestolarının ardından gözaltında çıplak arama ve işkenceye maruz kaldıklarını iddia eden dört Filistin yanlısı aktivist hakkında “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” suçlamasıyla [iddianame](#) düzenledi; cumhurbaşkanına hakaret ve izinsiz gösteri suçlamaları sürerken, mahkeme haberlerin erişimine engel getirdi.

İfade ve Basın Özgürlüğü

1 Mart: Türkiye Gazeteciler Sendikası, İncirlik Hava Üssü yakınında çekilen görüntüler nedeniyle gözültına alınan üç gazetecinin derhal serbest bırakılması [çağrısında](#) bulundu.

Yargı Bağımsızlığı ve Hukuk Devleti

26 Şubat: Bir Türk mahkemesi, CHP’den ayrılarak iktidardaki AKP’ye katılmasından altı ay sonra Aydın Belediye Başkanı Özlem Çerçioğlu’nu ihaleye fesat karıştırma suçlamalarından [beraat](#) ettirdi; muhalefet, 2024 yerel seçimlerinin ardından artan soruşturmaların belediye başkanlarını parti değiştirmeye zorladığını savunuyor.

26 Şubat: Türkiye Anayasa Mahkemesi Başkanı, AİHM kararlarının uygulanmasını sağlama yetkilerinin bulunmadığını [söyledi](#).

26 Şubat: Gözültındaki ölümler de dahil olmak üzere işkenceyi denetlediği veya buna tanık olduğu yönünde mahkeme beyanları ve hak şikâyetleri bulunan bir Türk

[savcı](#), cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle adalet bakan yardımcılığına atandı.

28 Şubat: Türk jandarması, ana muhalefet CHP'li Bolu Belediye Başkanı Tanju Özcan'ı, bir belediye iştirakine ilişkin iddia edilen menfaat temini soruşturması kapsamında [gözüaltına](#) aldı; avukatı suçlamaları reddederken, muhalefet bunu muhalefet belediyelerine yönelik daha geniş çaplı bir baskının parçası olarak nitelendirdi.

Diğer Azınlıklar

27 Şubat: ABD Uluslararası Din Özgürlüğü Komisyonu, yabancı uyruklu [Protestanların](#) hedef alınmaya devam edilmesi ve ibadethaneler ile din adamlarına yönelik kısıtlamalar dahil olmak üzere daha geniş çaplı dini özgürlük ihlalleri gerekçesiyle Türkiye'nin Özel İzleme Listesi'ne alınması çağrısında bulundu.

Mülteciler ve Göçmenler

26 Şubat: Uzun süreli ikamet iznine sahip bir Uygur Türkü idari gözetim altına alındı, Çin'e [iade](#) edilme riskiyle karşı karşıya.

İşkence ve Kötü Muamele

23 Şubat: Türk makamları, ciddi sağlık sorunlarına rağmen Gülen hareketiyle bağlantı iddiasıyla mahkûm edilen 89 yaşındaki Erol Şengök'ün yedi yılı aşkın hapis cezasının [infazının](#) ertelenmesi talebini reddetti.

Ulusötesi Baskı

25 Şubat: Kosova mahkemesi, 2018 yılında Gülen hareketiyle bağlantılı altı Türk vatandaşının yasa dışı şekilde Türkiye'ye iadesindeki rolü nedeniyle eski istihbarat şefi Driton Gashi'yi görevi kötüye kullanmaktan yeniden dört yıldan fazla [hapis](#) cezasına çarptırdı.